Ugyanaz a kollektív trauma bosszúhoz és megbékéléshez is vezethet

Egészen eltérő reakciókat válthat ki ugyanaz a kollektív trauma attól függően, hogyan értelmezik az emberek a történteket, saját csoportjuk erejét és a változás lehetőségét – állapítja meg egy új, a Corvinus Egyetem bevonásával készült friss nemzetközi tanulmány.

Háború, népirtás, elnyomás vagy más, egy egész közösséget érintő erőszak hosszú időre nyomot hagyhat az emberek gondolkodásában. Ennek következményei azonban nagyon különbözőek lehetnek. Egyes közösségekben erősödhet a bizalmatlanság és a megtorlás támogatása, máshol a szolidaritás, az ellenállás vagy a megbékélés kerülhet előtérbe.

Ezt a sokféleséget elemezte a *Nature Reviews Psychology* folyóiratban megjelent friss tanulmány, amelyben a szerzők korábbi pszichológiai kutatásokat rendeztek egységes keretbe. A szerzők értékelés–megküzdés modelljének lényege, hogy az emberek először értelmezik, mit jelent a saját közösségüket ért sérelem, majd azt is mérlegelik, rendelkezik-e a csoport elegendő erőforrással a helyzet kezeléséhez. Ez meghatározhatja az érzelmeket és azt is, milyen cselekvést tartanak lehetségesnek.

Ha a közösség tagjai úgy látják, hogy rendelkeznek erővel, összetartással és cselekvési lehetőséggel, nagyobb eséllyel tekintenek a helyzetre kezelhető kihívásként. Ha például egy hátrányos helyzetű közösség tagjai úgy gondolják, hogy közös fellépéssel képesek elérni egy igazságtalan szabály megváltoztatását, nagyobb eséllyel csatlakoznak tiltakozáshoz, érdekképviselethez vagy más közösségi kezdeményezéshez. A remény, az igazságtalanság miatt érzett harag és a csoport saját hatékonyságába vetett hit szintén összefügg a kollektív cselekvés nagyobb valószínűségével. A félelem, a reménytelenség és a kontroll hiánya ezzel szemben gyakrabban kapcsolódik visszahúzódáshoz, bizalmatlansághoz vagy védekező reakciókhoz.

Például a holokauszt emlékezete az izraeli zsidó társadalomban négyféle „Soha többé!” értelmezést is eredményezhet: soha többé ne legyünk védtelen áldozatok; soha ne hagyjuk magukra közösségünk tagjait; soha ne váljunk elkövetővé; és soha ne nézzük tétlenül mások szenvedését. Ezek eltérő társadalmi és politikai hozzáálláshoz vezethetnek.

> „A különbségek a csoportközi kapcsolatokban is megjelennek. Ha egy közösség úgy érzi, hogy az ő szenvedése egyedülálló és súlyosabb másokénál, könnyebben erősödhetnek fel az ellenséges attitűdök a tagok körében. Ha viszont az emberek felismerik a párhuzamot saját közösségük és más áldozati csoportok tapasztalatai között, könnyebben fordulnak empátiával mások felé, és nagyobb eséllyel támogatják a szolidaritást és a megbékélést” – mondja Szabó Zsolt Péter, a tanulmány egyik szerzője, a Corvinus kutatója.

A szerzők szerint az eredmények alapján érdemes olyan mérési módszereket kidolgozni, amelyek pontosabban megmutatják, hogyan változnak ezek a meggyőződések különböző országokban, történelmi helyzetekben és generációk között. Ez azért is fontos, mert a kollektív traumáról kialakított gondolkodás összefügghet a pszichológiai jólléttel, a közösségi ellenálló képességgel, a társadalmi konfliktusokkal és a megbékélés esélyével is.

Sajtókapcsolat:

- Vajda Boglárka

- Budapesti Corvinus Egyetem
- press@uni-corvinus.hu

Eredeti tartalom: Budapesti Corvinus Egyetem

Továbbította: Helló Sajtó! Üzleti Sajtószolgálat

Ez a sajtóközlemény a következő linken érhető el:
https://hellosajto.hu/?p=34186